

глість, високу зернову продуктивність, велику кількість рядів зерен, високу озерненість качана, високий вихід зерна з качанів, крупнозерність: УХК550 (Україна), GG 208R (США), B242 (Росія) та ін.

Виділені зразки закладені на середньострокове зберігання до колекції Устимівської дослідної станції і можуть бути використані в якості джерел господарсько-цінних ознак в селекції кукурудзи.

СТВОРЕННЯ ОЗНАКОВОЇ КОЛЕКЦІЇ ЛІНІЙ КУКУРУДЗИ ЗА ДОВЖИНОЮ КАЧАНА

CREATION OF MAIZE LINES TRAIT COLLECTION BY COBS LENGTH

М. В. Капустян, Л. М. Чернобай, О. В. Сікалова

M. V. Kapustyan, L. M. Chernobay, O. V. Sikalova

Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН

Plant Production Institute nd. a. V. Ya. Yuryev of NAAS

E-mail: yuriev1908marketing@gmail.com

Проведено распределение 86 линий кукурузы в пределах групп по классам по признакам длины качана и продуктивности. По результатам изучения линий кукурузы сформирована признаковая коллекция по длине качана.

It is carried on distribution of 86 maize lines within groups by grade of cobs length and productivity. On the base of results of the study of maize lines, there is formed the trait collection for cobs length

Одним із найважливіших факторів підвищення врожайності і стабілізації виробництва кукурудзи є створення гібридів нового покоління, пристосованих до умов кожної ґрунтово-кліматичної зони. Тому суттєво зростає потреба в різноманітному вихідному матеріалі, що відповідає світовим стандартам за рівнем врожайності, якості продукції, а також адаптивності. Створення ознакових колекцій за певними морфологічними ознаками, сприяє ефективному добору вихідного матеріалу при створенні високогетерозисних гібридів, що відповідають сучасним вимогам агропромислового комплексу.

Мета досліджень полягала у доборі вихідного матеріалу за довжиною качана і формування на цій основі ознакової колекції за даною ознакою. Дослідження проведено у 2005-2012 рр. в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН в лабораторії селекції та насінництва кукурудзи. Матеріалом для досліджень слугували 86 нових самозапилених ліній кукурудзи власної селекції.

Для формування колекції відібрано зразки кукурудзи з середнім (15 - 16 см), довгим (17 - 18 см) та дуже довгим (19 - 22 см) качаном, а також з високою стійкістю (9 балів) до збудників пухирчастої сажки. Самозапилені лінії представлені трьома групами

стиглості. Найменш чисельна середньорання (СР) група, яка налічує 5 ліній, до середньостиглої (СС) групи увійшли 61 лінія, до середньопізньої (СП) - 20.

Для визначення рівня ознаки продуктивності та її складових (довжина качана, маса 1000 зерен, кількість рядів зерен на качані, кількість зерен на качані) відібрано еталони, які є типовими представниками кожного рівня прояву ознак. Проведено розподіл ліній на класи цінностей ознак за продуктивністю та довжиною качана в межах груп стиглості. В кожній групі виділено чотири класи: I клас – з дуже довгим, довгим качаном, низькою та середньою продуктивністю; II клас – з дуже довгим качаном, середньою та високою продуктивністю; III клас – з середнім за довжиною качаном, низькою та середньою продуктивністю; IV клас – середньокачанні з середньою та високою продуктивністю. У ранньостиглої групи лінії розподілились наступним чином: УХС 100 поєднала в собі дуже високу продуктивність та довгий качан; Харківська 811 – дуже високу продуктивність та середній качан; дві лінії УХС 86, УХЛ 332 мали середній за довжиною качан та високу продуктивність; лінія УХЛ 289 мала середню продуктивність та дуже довгий качан. Встановлено, що більшість ліній середньостиглої та середньопізньої груп стиглості зосередилась в третьому та четвертому класах. Високий рівень ознак продуктивності та довжини качана був у ліній Харківська 634, Харківська 805, УХ 131, УХС 199, УХ 878 середньостиглої та ліній УХС 54, УХЛ 226, Харківська 215 ЗМ середньопізньої груп другого класу.

Проведений розподіл 86 ліній в межах груп за класами цінностей ознак довжини качана та продуктивності дозволив виявити джерела з найбільш високим проявом цих ознак. За результатами вивчення ліній кукурудзи сформовано «ознакову колекцію» за довжиною качана. Колекція зареєстрована в НЦГРРУ Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.